Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

26. července 2017 *

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států – Příchod mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se získání mezinárodní ochrany – Zorganizování překročení hranice orgány jednoho členského státu za účelem průjezdu do jiného členského státu – Oprávněný vstup na základě výjimky z humanitárních důvodů – Článek 13 – Překročení vnější hranice nedovoleným způsobem – Dvanáctiměsíční lhůta, která počíná běžet od okamžiku překročení hranice – Článek 27 – Opravné prostředky – Rozsah soudního přezkumu – Článek 29 – Šestiměsíční lhůta k provedení přemístění – Počítání lhůt – Podání opravného prostředku – Odkladný účinek“

Ve věci C-490/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Vrhovno sodišče (Nejvyšší soud, Slovinsko) ze dne 13. září 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 16. září 2016, v řízení

A.S.

proti

Republika Slovenija,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (zpravodaj), J. L. da Cruz Vilaça, M. Berger a A. Prechal, předsedové senátů, A. Rosas, A. Arabadžev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. března 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za A.S. M. Nabergojem a S. Zbičajnikem, svetovalca za begunce,

– za slovinskou vládu N. Pintar Gosenca, B. Jovin Hrastnik a A. Vran, jako zmocněnkyněmi,

– za řeckou vládu T. Papadopoulou, jako zmocněnkyní,

* Jednací jazy: slovinština.

– za francouzskou vládu E. Armoët, jako zmocněnkyní,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s L. Cordìm, avvocato dello Stato,

– za maďarskou vládu M. M. Tátrai a M. Z. Fehérem, jako zmocněnci,

– za rakouskou vládu G. Hessem, jako zmocněncem,

– za vládu Spojeného království C. Crane, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s C. Bannerem, barrister,

– za švýcarskou vládu U. Bucherem, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi M. Condou-Durande, jakož i M. Žebrem a G. Wilsem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 8. června 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 13 odst. 1, čl. 27 odst. 1 a čl. 29 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi A.S., syrským státním příslušníkem, a Republika Slovenija (Slovinská republika) ve věci rozhodnutí posledně uvedené neposuzovat žádost o mezinárodní ochranu učiněnou A.S.

Právní rámec

3 V bodech 4, 5 a 19 odůvodnění nařízení Dublin III se uvádí:

„(4) Podle závěrů [zvláštního zasedání Evropské rady v] […] Tampere [ve dnech 15. a 16. října 1999] by měl […] společný evropský azylový systém v krátké době rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.

[…]

(19) Měly by být stanoveny právní záruky a právo na účinný opravný prostředek, pokud jde o rozhodnutí o přemístění dotyčné osoby do příslušného členského státu, aby byla zaručena účinná ochrana jejích práv v souladu zejména s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie. Pro zajištění souladu s mezinárodní právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemisťován.“

4 V článku 1 tohoto nařízení se stanoví:

„Toto nařízení stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen ‚příslušný členský stát‘).“

5 Článek 3 odst. 2 druhý pododstavec uvedeného nařízení stanoví:

„Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.“

6 Článek 7 odst. 2 téhož nařízení stanoví:

„Členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v této kapitole, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě.“

7 Článek 12 nařízení Dublin III stanovuje kritérium pro určení příslušného členského státu v souvislosti s vydáváním povolení k pobytu nebo víz.

8 Článek 13 tohoto nařízení, nadepsaný „Vstup a pobyt“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud je na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných ve dvou seznamech, které jsou uvedeny v čl. 22 odst. 3 tohoto nařízení, včetně údajů ve smyslu nařízení [Evropského parlamentu a Rady](EU) č. 603/2013 [ze dne 26. června 2013 o zřízení systému ‚Eurodac‘ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení č. 604/2013 a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. 2013, L 180, s. 1)], zjištěno, že žadatel překročil nedovoleným způsobem pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou hranice některého členského státu ze třetí země, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát. Takto příslušný členský stát přestává být příslušným 12 měsíců ode dne, kdy k nedovolenému překročení hranice došlo.“

9 Článek 21 odst. 1 nařízení Dublin III stanoví:

„Pokud se členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, může v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána ve smyslu čl. 20 odst. 2, požádat druhý členský stát, aby žadatele převzal.

Bez ohledu na první pododstavec v případě nalezení shody v rámci systému Eurodac s údaji zaznamenanými podle článku 14 nařízení (EU) č. 603/2013 se žádost zašle do dvou měsíců od nalezení dané shody podle čl. 15 odst. 2 uvedeného nařízení.

Pokud není žádost o převzetí žadatele předložena ve lhůtách stanovených v prvním a druhém pododstavci, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, ve kterém byla žádost podána.“

10 Článek 23 odst. 2 a 3 nařízení Dublin III zní následovně:

„2. Žádost o přijetí dotyčné osoby zpět se předkládá co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac podle čl. 9 odst. 5 nařízení (EU) č. 603/2013.

Pokud žádost o přijetí zpět dotčené osoby vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac, zasílá se dožádanému členskému státu do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu podle čl. 20 odst. 2.

3. Pokud není žádost o přijetí zpět dotčené osoby předložena ve lhůtách stanovených v odstavci 2, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu.“

11 Článek 26 odst. 1 nařízení Dublin III zní takto:

„Pokud dožádaný členský stát vyhoví žádosti o převzetí nebo přijetí žadatele […] zpět, oznámí dožadující členský stát dotyčné osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu a případně i rozhodnutí neposuzovat její žádost o mezinárodní ochranu […]“

12 Článek 27 odst. 1 a 3 tohoto nařízení stanoví:

„1. Žadatel […] má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

[…]

3. Pro účely odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkumu tohoto rozhodnutí, členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanoví:

a) že na základě podání odvolání nebo žádosti o přezkum získává dotčená osoba právo zůstat v daném členském státě, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu; nebo

b) automatický odklad přemístění na určitou a přiměřenou dobu, během níž soud po důkladném a pečlivém posouzení rozhodne, zda má být s odvoláním nebo přezkumem spojen i nadále odkladný účinek; nebo

c) že dotčená osoba může v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu. Členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek v podobě odkladu přemístění byl v platnosti až do přijetí rozhodnutí o první žádosti o odklad. […]“

13 Článek 29 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení zní:

„1. Přemístění žadatele […] z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí […], avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

[…]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému [státu] zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 A.S. nejprve odešel ze Sýrie do Libanonu a poté se vydal do Turecka, Řecka, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Srbska. Během roku 2016 překročil hranici posledně uvedeného státu s Chorvatskem. Chorvatské orgány zajistily jeho převoz až po slovinskou hranici.

15 Dne 20. února 2016 vstoupil A.S. do Slovinska. Následně ho slovinské orgány předaly rakouským orgánům. Rakouské orgány mu však odepřely vstup do Rakouska.

16 Dne 23. února 2016 podal A.S. ve Slovinsku žádost o mezinárodní ochranu.

17 Slovinské orgány požádaly chorvatské orgány o převzetí A.S. podle článku 21 nařízení Dublin III. Posledně uvedené orgány této žádosti dne 20. května 2016 vyhověly.

18 Dne 14. června 2016 Ministrstvo za notranje zadeve (ministerstvo vnitra, Slovinsko) rozhodlo neposuzovat žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal A.S., z toho důvodu, že posledně uvedený má být přemístěn do Chorvatska, které je podle kritéria stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III státem příslušným k posuzování této žádosti, neboť A.S. překročil nedovoleným způsobem chorvatskou hranici ze třetí země.

19 A.S. toto rozhodnutí napadl žalobou předloženou Upravno sodišče (správní soud, Slovinsko). Dne 4. července 2016 uvedený soud tuto žalobu zamítl, přičemž nařídil odklad výkonu rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 14. června 2016 až do okamžiku, než bude ve sporu dotčeném v původním řízení vydáno konečné rozhodnutí. A.S. poté podal opravný prostředek u předkládajícího soudu.

20 Za těchto podmínek se Vrhovno sodišče (Nejvyšší soud, Slovinsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Vztahuje se soudní ochrana ve smyslu článku 27 nařízení [Dublin III] i na výklad podmínek kritéria podle čl. 13 odst. 1 [tohoto nařízení] v případě, kdy z rozhodnutí členského státu vyplývá, že tento stát nebude posuzovat žádost o mezinárodní ochranu, jiný členský stát již převzal odpovědnost za posouzení žádosti žadatele na stejném základě a žadatel toto rozhodnutí napadá?

2) Má být podmínka nedovoleného překročení hranic podle čl. 13 odst. 1 nařízení [Dublin III] vykládána nezávisle a autonomně, nebo ve spojení s čl. 3 odst. 2 směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98)] a článkem 5 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2006, L 105, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 610/2013 ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. 2013, L 182, s. 1)], které definují neoprávněné překročení hranic, a má se tento výklad uplatnit ve vztahu k čl. 13 odst. 1 nařízení [Dublin III]?

3) S ohledem na odpověď na druhou otázku: má být za okolností projednávané věci pojem ‚překročení hranic nedovoleným způsobem' ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že o překročení hranic nedovoleným způsobem se nejedná, pokud veřejné orgány členského státu organizují překročení hranice za účelem tranzitu do jiného členského státu […]?

4) V případě, že odpověď na třetí otázku bude kladná, má být v důsledku toho čl. 13 odst. 1 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že zakazuje předání státního příslušníka třetí země do státu, ve kterém původně vstoupil na [unijní] území?

5) Má být článek 27 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že lhůty uvedené v čl. 13 odst. 1 a čl. 29 odst. 2 [tohoto nařízení] neběží, pokud žadatel uplatňuje své právo na soudní ochranu, a tím spíše v případě, kdy to znamená i položení předběžné otázky nebo kdy vnitrostátní soud čeká na odpověď Soudního dvora Evropské unie na takovou otázku, která mu byla položena v jiné věci? Podpůrně, běží lhůty v takovém případě, ale příslušný členský stát nemá právo odmítnout přijetí žadatele?"

Řízení před Soudním dvorem

21 Předkládající soud požádal o projednání věci v naléhavém řízení o předběžné otázce podle článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.

22 Dne 27. září 2016 rozhodl Soudní dvůr na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generální advokátky, že není důvodné této žádosti vyhovět.

23 Rozhodnutím ze dne 22. prosince 2016 rozhodl předseda Soudního dvora o přednostním projednání projednávané věci.

K předběžným otázkám

K první otázce

24 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že žadatel o mezinárodní ochranu se může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které se týká překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, které je uvedeno v čl. 13 odst. 1 uvedeného nařízení.

25 V článku 27 odst. 1 nařízení Dublin III se stanoví, že žadatel o mezinárodní ochranu má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

26 Rozsah opravného prostředku, který může podat žadatel o mezinárodní ochranu proti rozhodnutí o jeho přemístění, je stanoven v bodě 19 odůvodnění tohoto nařízení, v němž se stanoví, že pro zajištění souladu s mezinárodním právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum situace po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemisťován (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, body 38 a 39).

27 V této souvislosti Soudní dvůr v bodě 61 rozsudku ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, (C-63/15, EU:C:2016:409), konstatoval, že se žadatel o azyl může v rámci odvolání proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které je uvedeno v kapitole III nařízení Dublin III.

28 V uvedeném rozsudku Soudní dvůr nijak nerozlišoval mezi různými kritérii, jež jsou stanovena v této kapitole, mezi která náleží i kritérium týkající se překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, které je uvedeno v čl. 13 odst. 1 tohoto nařízení.

29 Je pravda, že ve věci, která vedla k vydání uvedeného rozsudku, bylo přímo dotčeno pouze kritérium, jež je stanoveno v článku 12 uvedeného nařízení.

30 Nicméně důvody uvedené Soudním dvorem v témže rozsudku se přiměřeně vztahují i na kritérium, které je stanoveno v čl. 13 odst. 1 téhož nařízení.

31 V této souvislosti je třeba zejména uvést, že kritéria, jež jsou uvedena v článcích 12 a 13 nařízení Dublin III, hrají srovnatelnou úlohu v rámci vedení řízení o určení příslušného členského státu, které toto nařízení stanovuje, a tudíž i při jeho uplatňování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, body 41 až 44).

32 Stejně tak je pro přezkum uplatňování článku 13 uvedeného nařízení, relevantní rovněž vývoj – zdůrazněný Soudním dvorem v bodech 45 až 59 rozsudku ze dne 7. června 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409) – který zaznamenal systém pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané v některém z členských států a cíle tohoto systému.

33 Stran okolnosti, kterou uvádí předkládající soud, podle něhož ve věci v původním řízení již jiný členský stát přijal svou příslušnost k posouzení dotčené žádosti o mezinárodní ochranu, je třeba zdůraznit, že podle čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III lze rozhodnutí o přemístění oznámit dotčené osobě pouze poté, co dožádaný členský stát vyhověl žádosti o jejím převzetí nebo přijetí zpět.

34 Za těchto podmínek z této okolnosti nelze dovozovat, aniž by byl čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení zbaven podstatné části svého užitečného účinku, že je vyloučen soudní přezkum rozhodnutí o přemístění, pokud jde o uplatnění kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení. Kromě toho je nutno konstatovat, že ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), dožádaný členský výslovně uznal, že je příslušným pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

35 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na první otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které se týká překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, jež je uvedeno v čl. 13. odst. 1 uvedeného nařízení.

Ke druhé a třetí otázce

36 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda musí být čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, případně ve spojení s ustanoveními nařízení č. 562/2006, ve znění nařízení č. 610/2013, a ustanoveními směrnice 2008/115, vykládán v tom smyslu, že státního příslušníka třetí země, jehož vstup strpěly orgány prvního členského státu, které se potýkaly s příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, a který nesplňoval podmínky pro vstup v zásadě vyžadované v tomto prvním členském státě, je třeba považovat za osobu, která „překročila nedovoleným způsobem“ hranici uvedeného prvního členského státu ve smyslu tohoto ustanovení.

37 Úvodem je třeba konstatovat, že z bodů 41 až 58 rozsudku z dnešního dne, Jafari (C-646/16), vyplývá, že vstup státního příslušníka třetí země na území členského státu za takové situace, jaká byla dotčena v původním řízení, nelze kvalifikovat jako „vízum“ ve smyslu článku 12 nařízení Dublin III.

38 Stran výkladu čl. 13 odst. 1 tohoto nařízení z bodů 60 až 72 uvedeného rozsudku předně vyplývá, že byť akty, které Unie přijala v oblasti kontrol na hranicích a přistěhovalectví, představují kontextuální poznatky, které jsou užitečné pro výklad tohoto ustanovení, nic to nemění na tom, že dosah pojmu „překročení“ hranice členského státu „nedovoleným způsobem“ ve smyslu tohoto nařízení nelze v zásadě přímo dovozovat z těchto aktů.

39 Z bodů 73 až 92 uvedeného rozsudku dále vyplývá, že státního příslušníka třetí země, kterému byl umožněn vstup na území prvního členského státu, aniž splňoval podmínky vstupu v zásadě vyžadované v tomto členském státě, za účelem průjezdu do jiného členského státu, aby v něm požádal o mezinárodní ochranu, je třeba považovat za osobu, která „překročila“ hranice tohoto prvního členského státu „nedovoleným způsobem“ ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, ať již toto překročení bylo strpěno či povoleno v rozporu s použitelnými pravidly či bylo povoleno na základě humanitárních důvodů a podle výjimky z podmínek pro vstup, které jsou v zásadě uloženy státním příslušníkům třetích zemí.

40 Konečně okolnost, že k překročení hranice došlo za situace, která se vyznačovala příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se získání mezinárodní ochrany, nemůže mít dopad na výklad nebo použití tohoto ustanovení (rozsudek z dnešního dne, Jafari, C-646/16, body 93 až 100).

41 Je však třeba připomenout, že podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III a článku 4 Listiny základních práv Evropské unie platí, že přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do členského státu, který byl určen jako příslušný, nelze provést, pokud toto přemístění s sebou pro dotčenou osobu ponese skutečné riziko, že bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení ve smyslu tohoto článku 4 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 65). K přemístění tudíž nemůže dojít, pokud v příslušném členském státě existovalo takové riziko v důsledku příchodu mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se získání mezinárodní ochrany.

42 Z toho plyne, že na druhou a třetí otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že státního příslušníka třetí země, jehož vstup strpěly orgány prvního členského státu, které se potýkaly s příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, a který nesplňoval podmínky pro vstup v zásadě vyžadované v tomto prvním členském státě, je třeba považovat za osobu, která „překročila nedovoleným způsobem“ hranici uvedeného prvního členského státu ve smyslu tohoto ustanovení.

Ke čtvrté otázce

43 S ohledem na odpověď na druhou a třetí otázku není namístě odpovídat na čtvrtou otázku.

K páté otázce

44 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 13 odst. 1 a čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III musí být vykládány v tom smyslu, že běh lhůt stanovených v těchto ustanoveních pokračuje po podání opravného prostředku proti dotčenému rozhodnutí o přemístění, a to včetně případu, kdy se soud, kterému byl takový opravný prostředek podán, rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

45 Článek 13 odst. 1 nařízení Dublin III, který je obsažen v kapitole III tohoto nařízení, která se týká kritérií pro určení příslušného členského státu, ve druhé větě stanoví, že členský stát příslušný na základě kritéria týkajícího se nedovoleného překročení hranice členského státu přestává být příslušným 12 měsíců ode dne, kdy k nedovolenému překročení hranice došlo.

46 V článku 29 odst. 2 uvedeného nařízení, který je obsažen v oddílu VI kapitoly VI téhož nařízení, jenž se týká přemístění, se stanoví, že pokud k přemístění z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu nedojde během šestiměsíční lhůty, posledně uvedenému členskému státu zanikne povinnost převzít nebo přijmout dotčenou osobu zpět, a příslušným státem se tudíž stává dožadující členský stát.

47 Z těchto dvou ustanovení vyplývá, že cílem obou lhůt, jež jsou v nich stanoveny, je časové omezení příslušnosti členského státu podle nařízení Dublin III.

48 Jak ze znění uvedených ustanovení, tak i z jejich umístění v tomto nařízení nicméně vyplývá, že se použijí během dvou různých fází řízení, jež je stanoveno v uvedeném nařízení.

49 V této souvislosti lhůta uvedená v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III představuje podmínku použití kritéria zakotveného v tomto ustanovení a na její dodržení je třeba dbát během řízení o určení příslušného členského státu, které může vést případně k přijetí rozhodnutí o přemístění.

50 Článek 29 odst. 2 tohoto řízení se naproti tomu týká provedení rozhodnutí o přemístění a použije se jedině tehdy, pokud byly již principiálně naplněny požadavky na přemístění, tj. nejdříve v okamžiku, kdy dožádaný členský stát vyhověl žádosti o převzetí či přijetí zpět.

51 Režimy, jež se vztahují k těmto dvěma lhůtám, je tudíž třeba upřesnit s ohledem na jejich zvláštní účely, jimž slouží v rámci řízení stanoveného uvedeným nařízením.

52 Zaprvé stran lhůty, která je uvedena v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, je třeba uvést, že v čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení se stanoví, že členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení, se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě.

53 Poslední věta čl. 13 odst. 1 uvedeného nařízení tudíž musí být vykládána v tom smyslu, že členský stát, jehož vnější hranici překročil státní příslušník třetí země nedovoleným způsobem, nelze podle tohoto ustanovení považovat nadále za příslušný, pokud k datu, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě, již uplynula dvanáctiměsíční lhůta od překročení této hranice nedovoleným způsobem.

54 Za těchto podmínek nemůže mít podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění, které je nutně pozdějšího data než oznámení o takovém rozhodnutí, a tudíž i než podání žádosti o mezinárodní ochranu, ze své podstaty jakýkoli dopad na počítání běhu lhůty stanovené v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III.

55 Za takové situace, jaká nastala ve věci v původním řízení, kdy byla žádost o mezinárodní ochranu učiněna ve lhůtě méně než dvanácti měsíců od překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, nebrání pravidlo stanovené v poslední větě čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III použití tohoto kritéria příslušnosti.

56 Zadruhé stran lhůty, která je uvedena v čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III, jednak ze vzájemného vztahu mezi jednotlivými odstavci tohoto článku a jednak ze skutečnosti, že v tomto ustanovení není nijak upřesněn počátek běhu této lhůty, vyplývá, že toto ustanovení upřesňuje pouze důsledky uplynutí lhůty pro provedení přemístění, které je stanoveno v čl. 29 odst. 1 tohoto nařízení (v obdobném smyslu viz rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 50).

57 V článku 29 odst. 1 nařízení Dublin III jsou přitom zohledněny důsledky případného podání opravného prostředku, jelikož se v něm stanoví, že šestiměsíční lhůta pro provedení přemístění počíná běžet od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení odkladný účinek.

58 Podání takového opravného prostředku, který má jako opravný prostředek dotčený v původním řízení odkladný účinek, tudíž znamená, že lhůta pro provedení přemístění v zásadě uplyne až po šesti měsících od vydání konečného rozhodnutí o tomto opravném prostředku.

59 S ohledem na výše uvedené je třeba na pátou otázku odpovědět tak, že ustanovení čl. 13 odst. 1 druhé věty nařízení Dublin III, ve spojení s jeho čl. 7 odst. 2, musí být vykládáno v tom smyslu, že podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění nemá dopad na počítání lhůty stanovené v uvedeném čl. 13 odst. 1.

60 Článek 29 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že podání takového opravného prostředku znamená, že lhůta uvedená v těchto ustanoveních počíná běžet až od vydání konečného rozhodnutí o tomto opravném prostředku, má-li uvedený opravný prostředek podle čl. 27 odst. 3 téhož nařízení odkladný účinek, a to včetně případu, kdy se soud, kterému byl takový opravný prostředek podán, rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

K nákladům řízení

61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Článek 27 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení, musí být vykládán v tom smyslu, že se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které se týká překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, jež je uvedeno v čl. 13 odst. 1 uvedeného nařízení.**

2) **Článek 13 odst. 1 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že státního příslušníka třetí země, jehož vstup strpěly orgány prvního členského státu, které se potýkaly s příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, a který nesplňoval podmínky pro vstup v zásadě vyžadované v tomto prvním členském státě, je třeba považovat za osobu, která „překročila nedovoleným způsobem“ hranici uvedeného prvního členského státu ve smyslu tohoto ustanovení.**

3) **Ustanovení čl. 13 odst. 1 druhé věty nařízení č. 604/2013, ve spojení s jeho čl. 7 odst. 2, musí být vykládáno v tom smyslu, že podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění nemá dopad na počítání lhůty stanovené v uvedeném čl. 13 odst. 1.**

   Článek 29 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že podání takového opravného prostředku znamená, že lhůta stanovená v těchto ustanoveních počíná běžet až od vydání konečného rozhodnutí o tomto opravném prostředku, má-li uvedený opravný prostředek

podle čl. 27 odst. 3 téhož nařízení odkladný účinek, a to včetně případu, kdy se soud, kterému byl takový opravný prostředek podán, rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Podpisy.